31988L0301

L 131/73 AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA 1988.5.27.

A BIZOTTSÁG IRÁNYELVE
(1988. május 16.)
a távközlési végberendezések piacának versenyéről

(88/301/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 90. cikke 3. bekezdésére,

mivel:

(1) Minden tagállamban a távközlés részben vagy teljes egészében állami monopólium, amelyet különleges vagy kizárólagos jogok nyújtása formájában egy vagy több hálózati infrastruktúra létrehozására és üzemeltetésére, valamint az ezzel összefüggő szolgáltatások nyújtására jogosult szervezetre ruház át. E jogok azonban gyakran nemcsak a hálózat használatára vonatkozó szolgáltatásokra vonatkoznak, hanem arra is, hogy végberendezéseket bocsássanak a felhasználók rendelkezésére a hálózathoz történő csatlakozáshoz. Az utóbbi évtizedekben a hálózatok, elsősorban a végberendezések műszaki tulajdonságaiban jelentős változások mentek végbe.

(2) A műszaki és gazdasági fejlesztések több tagállamot arra ösztönöztek, hogy vizsgálják felül a távközlési ágazatban a különleges vagy kizárólagos jogok rendszerét. Az újabb típusú végberendezések gyors elterjedése és többfunkciós felhasználási lehetőségeik szükségessé teszik, hogy a végfelhasználók szabadon választhassanak a rendelkezésre álló berendezések közül teljes mértékben hasznot húzva a végberendezések területén lezajlott műszaki fejlődésből.

(3) A Szerződés 30. cikke tiltja a tagállamok között a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozást és azzal azonos hatású intézkedést. A különleges vagy kizárólagos behozatali és értékesítési jogok megadása gyakran a többi tagállamból származó behozatal korlátozásához vezet.

(4) A Szerződés 37. cikke kimondja: „A tagállamok minden kereskedelmi jellegű állami monopóliumot kiigazítanak oly módon, hogy az átmeneti időszak végén az áruk beszerzési és értékesítési feltételeire vonatkozóan a tagállamok polgárai között ne álljon fenn megkülönböztetés.

E cikk rendelkezései minden olyan szervezetre vonatkoznak, amelyen keresztül valamely tagállam jogilag vagy ténylegesen, közvetlenül vagy közvetve ellenőrzi, irányítja vagy érzékelhetően befolyásolja a tagállamok közötti behozatalt vagy kivitelt. Ezeket a rendelkezéseket az állam által másokra átruházott monopóliumokra ugyanúgy alkalmazni kell.” A 37. cikk (2) bekezdése tiltja a tagállamoknak olyan intézkedések bevezetését, amelyek ellentétesek a 37. cikk (1) bekezdésében megállapított elvekkel.

(5) A nemzeti távközlési monopóliumok a végberendezésekre vonatkozó különleges vagy kizárólagos jogaikat úgy gyakorolják, hogy a többi tagállamból származó berendezések hátrányban vannak, mivel a felhasználókat megakadályozzák abban, hogy a szükséges berendezéseket származásuktól függetlenül áruk és minőségük alapján szabadon válasszák ki. E jogok gyakorlása tehát minden tagállamban összeegyeztethetetlen a Szerződés 37. cikkével, kivéve Spanyolországot és Portugáliát, ahol a nemzeti monopóliumokat a Csatlakozási Okmányban előírt átmeneti időszak vége előtt fokozatosan kell átalakítani.

(6) A beszerelési és karbantartási szolgáltatások nyújtása a végberendezések vásárlásakor vagy bérbevételekor lényeges szerepet játszanak. A kizárólagos jogok fenntartása e területen egyenértékű lenne a kizárólagos értékesítési jogok fenntartásával. Ezeket a jogokat tehát szintén el kell törölni ahhoz, hogy ennek révén a gyakorlatban érvényesüljön a kizárólagos behozatali és értékesítési jogok megszüntetésének hatása.

(7) A Szerződés 59. cikke kimondja:

„tilos az átmeneti időszak alatt a Közösségen belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik a Közösségnek nem abban a tagállamában letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybevevő személy". A végberendezések karbantartása a Szerződés 60. cikke szerinti szolgáltatás. A végberendezések karbantartásával kapcsolatos szolgáltatás kereskedelmi szempontból elválaszthatatlan a végberendezések értékesítésétől, az átmeneti időszak végével szabaddá kell tenni azt, különösen akkor, ha minősített üzemeltetők végzik.

(8) A Szerződés 90. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A közvállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn a szerződéssel, különösen az annak 7. és 85-94. cikkében foglalt szabályokkal ellentétes intézkedéseket."

(9) A végberendezések piacát jelenleg olyan rendszer szabályozza, amely lehetővé teszi a verseny torzítását és a Szerződés versenyszabályainak megsértését, és a kereskedelem fejlődését a közösség érdekeivel ellentétes módon korlátozza. A végberendezések piacán a verseny intenzitásának növekedéséhez szükség van arra, hogy a műszaki előírások és a típus-jóváhagyási eljárások áttekinthetők legyenek, amelynek révén lehetővé válik a 86/361/EGK ([1]) tanácsi irányelvben foglalt alapkövetelmények teljesülése és a végberendezések szabad mozgása. Az áttekinthetőség létrehozásához szükség van a műszaki előírások és a típus-jóváhagyási eljárás közzétételére. A jellemzők és eljárások áttekinthető, objektív és nem diszkriminatív alkalmazásának érdekében ezek megfogalmazását és felügyeletét az e piacon fennálló verseny résztvevőitől független szervezetekre kell bízni. Szükség van a jellemzők és az eljárások összehangolt formában történő egyidejű közzétételére is, melynek révén a Szerződéssel ellentétes magatartás is megakadályozható. Az egyidejű és összehangolt közzététel biztosítását csak olyan jogi eszközzel lehet elérni, amely valamennyi tagállamra kötelező. E célból a legmegfelelőbb eszköz egy irányelv.

(10) A Szerződés egyértelmű feladatokat bíz a Bizottságra, és világosan megfogalmazott hatáskörrel ruházza fel a Bizottságot a tagállamok és azok közvállalkozásai, valamint azon vállalkozások közötti kapcsolatok ellenőrzésére, amelyeknek azok különleges vagy kizárólagos jogokat adtak, elsősorban a mennyiségi korlátozások és az azonos hatású intézkedések, a többi tagállam polgárai közötti megkülönböztetés megszüntetésének területén, valamint a verseny területén. A Bizottság ezért e kötelességeket és hatásköröket hatékonyan csak egy, az EK-szerződés 90. cikkének (3) bekezdésén alapuló irányelvvel hajthatja végre.

(11) A távközlési szervezetek a Szerződés 90. cikkének (1) bekezdése szerinti vállalkozások, mivel üzleti tevékenységet folytatnak, termékeket állítanak elő, illetve szolgáltatásokat nyújtanak. Ezen vállalkozások vagy közvállalkozások vagy olyan magán vállalkozások, amelyeknek az állam különleges vagy kizárólagos jogokat adott a távközlési végberendezések behozatala, értékesítése, beszerelése, üzembe helyezése és karbantartása terén. A különleges vagy kizárólagos jogok nyújtása és érvényben tartása a végberendezések területén kimeríti az említett cikk értelmében történő intézkedés fogalmát. A 90. cikk (2) bekezdése szerinti kivétel feltételei nem teljesülnek. A végberendezések behozatalára és értékesítésére vonatkozó különleges vagy kizárólagos jogok megszüntetése nem korlátozná sem jogilag vagy sem ténylegesen a távközlő hálózat közcélú, és általános gazdasági érdekű szolgáltatását, amelyeket a megbízott vállalkozások nyújtanának. Ez annál inkább van így, mivel a tagállamok a típus-jóváhagyási eljárásukkal tudnák biztosítani a végberendezések alapvető követelményeknek való megfelelését.

(12) A Szerződés 86. cikke szerint a közös piaccal összeegyeztethetetlen és ezért tilos egy vagy több vállalkozásnak a közös piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése.

(13) A tagállamokban a nemzeti távközlő hálózat monopóliumát egy vagy több távközlési szervezetre ruházzák. Az egyes nemzeti távközlő hálózatok külön piacot képeznek. Így a távközlési szervezetek a Szerződés 86. cikke szerint a piacon vagy annak jelentős részén önállóan vagy közösen erőfölényben vannak.

Az állam által a végberendezések behozatalára és értékesítésére megadott különleges vagy kizárólagos jogok hatása, hogy a távközlési szervezetek

– korlátozzák a használót az ilyen berendezések bérlésében, amennyiben fennáll a lehetősége annak, hogy a végberendezések – legalábbis hosszú távon – megvásárlással gazdaságosabb feltételekkel megszerezhetők. Így a távközlő hálózat használatára vonatkozó szerződésekben benne vannak olyan kiegészítő szolgáltatások igénybevételei is, amelyek a szerződés tárgyához nem kapcsolódnak,

([1]) HL L 217., 1986.8.5., 21. o.

– szűkítik a kibocsátást és akadályozzák a műszaki fejlődést, mivel a távközlési szervezetek által ajánlott berendezések köre szükségszerűen korlátozott, és ezáltal a felhasználók jelentős részének igényeit nem tudják a lehető legjobban kielégíteni.

A Szerződés 86. cikkének d) és b) pontja kifejezetten megtiltja az ilyen magatartást, amely jelentős hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre.

E különleges vagy kizárólagos jogok megléte a végtermékek piacán minden esetben az EK-szerződés 3. cikkének f) pontjában meghatározott célkitűzésekkel összeegyeztethetetlen helyzetet hoz létre, tehát olyan rendszert kell kialakítani, amely megvédi a közös piacon fennálló versenyt a torzulásoktól, és így *következésképpen* megkívánja, hogy a versenyt nem szabad megszüntetni. A tagállamoknak a Szerződés 5. cikkének értelmében lehetőségük van minden olyan intézkedéstől tartózkodni, amely a Szerződés céljainak megvalósítását, beleértve a 3. cikk f) pontjában foglalt cél megvalósítását veszélyeztetheti.

Az ilyen kizárólagos behozatali és értékesítési jogokat a 3. cikkel együtt értelmezendő 86. cikkel összeegyeztethetetlennek kell tekinteni, és e jogok állami megadása vagy érvényben tartása a 90. cikk (1) bekezdése szerint tilos.

(14) Annak érdekében, hogy a felhasználó az általa választott végberendezést használni tudja, a mindenkori hálózati csatlakozások jellemzőinek ismertnek és áttekinthetőnek kell lenniük. A tagállamoknak tehát biztosítaniuk kell, hogy ezek a jellemzők nyilvánosságra kerüljenek, és a felhasználók csatlakozni tudjanak a hálózathoz.

(15) A végberendezések értékesítése szempontjából a gyártóknak tudniuk kell, hogy termékeik milyen műszaki előírásoknak kell, hogy megfeleljenek. A tagállamoknak ezért formalizálniuk és nyilvánosságra kell hozniuk az előírásokat és a típus-jóváhagyási szabályokat, amelyeket a Bizottságnak a 83/189/EGK tanácsi irányelvnek ([1]) megfelelően, tervezetformában kell bejelenteni. Ezen előírásokat a többi tagállamból behozott termékekre csak a 86/361/EGK irányelv 2. cikkének 17. pontjában meghatározott alapvető közösségi jogi követelmények betartásához szükséges mértékben lehet kiterjeszteni. A tagállamok minden esetben kötelesek a Szerződés 30. és 36. cikkét betartani, amely szerint a behozó tagállamnak engedélyeznie kell az egy másik tagállamban jogszerűen gyártott és forgalmazott végterméknek a saját területére történő behozatalát, és csak az adott berendezésre vonatkozó fent említett alapvető követelmények betartása céljából vonhatja azt a típusjóváhagyás alá, ill. tagadhatja meg a jóváhagyást.

([1]) HL L 109., 1983.3.28., 8. o.

(16) Ezen előírások és eljárások azonnali nyilvánosságra hozatala összetettségük miatt nem előirányozható. Másrészt nem lehetséges hatékony verseny ezek nyilvánosságra hozatala nélkül, mivel a különleges vagy kizárólagos jogokkal rendelkező vállalkozások potenciális versenytársai sem ismerik pontosan azon előírásokat, amelyeknek a végberendezéseiknek meg kell felelniük, valamint a típus-jóváhagyási eljárások módozatait, és ennek következtében azok költségeit és időtartamát sem. Ezért a közzétételre és a típus-jóváhagyási eljárás bevezetésére határidőt kell kitűzni. Két és fél év elég a különleges vagy kizárólagos jogokkal rendelkező távközlési szervezeteknek arra, hogy alkalmazkodjanak az új piaci viszonyokhoz, és hogy lehetővé tegye a verseny résztvevői, elsősorban a kis- és középvállalkozások számára, hogy az új versenyhelyzethez alkalmazkodjanak.

(17) A típus-jóváhagyási előírások és szabályok ellenőrzését a végberendezések piacán a nyilvánvaló összeférhetetlenség miatt nem lehet a versenytársnak átengedni. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a típus-jóváhagyási előírások és szabályok meghatározását a hálózat üzemeltetőjétől vagy a végberendezések piacán működő másik versenytárstól független testületre bízzák.

(18) A végberendezésekre vonatkozó különleges vagy kizárólagos jogok tulajdonosai ügyfeleikkel csak hosszú távú szerződéseket köthettek megelőzve a szabad verseny ésszerű időszakon belül történő kialakulását. A felhasználónak biztosítani kell azt a jogot, hogy elérhesse a vele kötött szerződés időtartamának a módosítását.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

– „végberendezés”: olyan információk küldésére, feldolgozására vagy vételére szolgáló berendezés, amely a távközlő hálózatra közvetlenül vagy közvetve kapcsolódik. A közvetett csatlakozás esetében a végberendezés és a hálózati csatlakozás között még egy berendezés helyezkedik el. Mind közvetlen, mind közvetett csatlakozások esetében az összeköttetés vezetékes, száloptikás vagy elektromágneses módszerrel építhető ki.

Ezen irányelv értelmében végberendezésen még a csak vevő műholdas állomásokat is érteni kell, és amelyeket nem kötöttek egy tagállam közcélú hálózatába,

– „vállalkozás”: az a köz- vagy magánszervezet, amelynek az állam különleges vagy kizárólagos jogokat ad a távközlési végberendezések behozatalára, értékesítésére, beszerelésére, üzembe helyezésére és karbantartására.

2. cikk

Azon tagállamok, amelyek az 1. cikk értelmében különleges vagy kizárólagos jogokat adtak a vállalkozásoknak, gondoskodnak e jogok visszavonásáról.

A tagállamok ezen irányelv közzétételétől számított legkésőbb három hónapon belül tájékoztatják a Bizottságot az ennek érdekében tervezett vagy foganatosított intézkedésekről.

3. cikk

A tagállamok biztosítják a gazdasági szereplőknek a végberendezések behozatalára, értékesítésére, felszerelésére, üzembe helyezésére és karbantartására vonatkozó jogot. Azonban a tagállamok:

– a műszaki előírások hiánya esetén, megtagadhatják az olyan végberendezések csatlakoztatását és üzembe helyezését, amelyek a 6. cikkben megjelölt szervezetek egyikének indoklással ellátott véleménye szerint nem felelnek meg a 86/361/EGK irányelv 2. cikkének 17. pontjában meghatározott alapvető követelményeknek,

– előírhatják, hogy a gazdasági szolgáltatók rendelkezzenek a végberendezések csatlakoztatásához szükséges, az objektív, diszkriminációmentes és nyilvánosságra hozott kritériumok alapján meghatározott műszaki minősítésekkel.

4. cikk

A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználók csatlakozhassanak az új közcélú hálózati végpontokhoz, és hogy e végpontok műszaki előírásait legkésőbb 1988. december 31-ig nyilvánosságra hozzák.

Az 1988. december 31-én létező közcélú hálózati végpontokhoz hozzáférést kell biztosítani ésszerű határidőn belül bármely felhasználó részére, aki ezt kéri.

5. cikk

(1) A tagállamok legkésőbb a 2. cikkben megnevezett időpontig tájékoztatják a Bizottságot a végberendezésekre vonatkozó valamennyi meglévő műszaki előírásról és típus-jóváhagyási eljárásról, valamint azok közzétételének részleteiről.

Amennyiben a tagállamok ezeket még nem hozták nyilvánosságra, legkésőbb a 8. cikkben meghatározott időpontig gondoskodniuk kell arról, hogy nyilvánosságra kerüljenek.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy minden egyéb előírás és valamennyi, a végberendezésekre vonatkozó típus-jóváhagyási eljárás formalizálásra és nyilvánosságra kerüljön. A tagállamok az említett műszaki előírást és típus-jóváhagyási eljárásokat a 83/189/EGK irányelvben meghatározott és a 8. cikk szerinti tervezetformában és az ütemezés szerint a Bizottság rendelkezésére bocsátják.

6. cikk

A tagállamok biztosítják, hogy 1989. július 1-jétől elvégzik az 5. cikkben említett jellemzők formalizálását és azok alkalmazásának ellenőrzését, valamint gondoskodnak arról, hogy a távközlési termékeket és/vagy szolgáltatásokat kínáló köz- vagy magánvállalkozások független szervezete engedélyezze azokat.

7. cikk

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. cikk szerinti vállalkozások lehetővé tegyék ügyfeleiknek azon végberendezésekre vonatkozó bérleti és karbantartási szerződéseik legfeljebb egy évre történő felmondását, amelyekre a szerződés megkötésekor kizárólagos vagy különleges jogok vonatkoztak.

Típus-jóváhagyási engedélyhez kötött végberendezés esetén a tagállamok biztosítják, hogy az érintett vállalkozások e felmondási jogot legkésőbb a 8. cikkben meghatározott határidőkön belül megkapják. Típus-jóváhagyási engedélyhez nem kötött végberendezések esetén a tagállamok biztosítják, hogy ezt a lehetőséget a vállalkozások legkésőbb a 2. cikkben meghatározott időpontban megkapják.

8. cikk

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az 5. cikk (2) bekezdésében meghatározott műszaki előírásokra és típus-jóváhagyási szabályokra vonatkozó tervezeteikről

– az I. mellékletben szereplő lista A csoportjában feltüntetett végberendezések esetén legkésőbb 1988. december 31-ig,

– az I. mellékletben szereplő lista B csoportjában feltüntetett végberendezések esetén legkésőbb 1989. szeptember 30-ig és

– az I. mellékletben szereplő lista C csoportjában feltüntetett egyéb végberendezések esetén legkésőbb 1990. június 30-ig.

A tagállamok az előírásokat és a típus-jóváhagyási szabályokat a 83/189/EGK irányelvben előirányzott eljárás lefolytatása után léptetik hatályba.

9. cikk

A tagállamok minden év végén olyan jelentést készítenek a Bizottság számára, amelyből meg tudja állapítani, hogy a 2., 3., 4., 6. és 7. cikk rendelkezései teljesültek-e.

A jelentés mintáját a II. melléklet tartalmazza.

10. cikk

Spanyolország és Portugália csatlakozására vonatkozó előírások, különösen a Csatlakozási Okmány 48. és 208. cikkét ezen irányelv előírásai nem sértik.

11. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1988. május 16-án.

a Bizottság részéről

Peter SUTHERLAND

a Bizottság tagja

I. MELLÉKLET

A 8. cikk szerinti végberendezések felsorolása

	Kategória
Mellékállomási telefonkészülékek és automatikus kapcsolású alközpontok (PABX):	A
Modemek:	A
Telexkészülékek:	B
Adatátviteli végberendezések:	B
Mobil telefonok:	B
Csak vevő műholdas földi állomások, amelyeket nem kötötték rá egy tagállam közcélú hálózatába:	B
Főállomási készülékek:	C
Egyéb végberendezések:	C

II. MELLÉKLET

A 9. cikk szerinti jelentés vázlata

A 2. cikk alkalmazása

1. Azon végberendezések, amelyekre vonatkozóan a jogszabályt megváltoztatták vagy a módosítás folyamatban van.

   A végberendezés csoportja szerint:

   – a jogszabály elfogadásának vagy

   – az intézkedés megtételének időpontja,

   – az intézkedés hatályba lépésének időpontja.

2. Azon végberendezések, amelyekre vonatkozóan még mindig különleges vagy kizárólagos jogok vannak érvényben:

   – a végberendezések és jogok jellege.

A 3. cikk alkalmazása

– azon végberendezések, amelyek csatlakoztatása és/vagy üzembe helyezése korlátozott,

– a teljesítendő műszaki minősítések (hivatkozás a közzétételre).

A 4. cikk alkalmazása

– hivatkozás a műszaki előírások és előírások közzétételére,

– a meglévő, hálózati csatlakozási pontok száma,

– a már hozzáférhető hálózati végpontok száma.

A 6. cikk alkalmazása

– a független szerv vagy szervezetek megjelölése.

A 7. cikk alkalmazása

– a hatályba léptetett intézkedések,

– a felmondott szerződések száma.